

vedrørende, som det ærede Medlem selv har været med til at forlange, og som han vil finde i Tillæg B. for 1899—1900, Sp. 437. Der er en hel Del Oplysninger, og der findes ogsaa ved dette Forslag her Oplysninger om Aarslevantallet gennem en lang Aarrække. For Landbrugsskolerne er der i Husmandsskolekommissionens Betænkning fuldstændige Oplysninger om de Elever, der have søgt eller som søge dem i de senere Aar, og til hvilke Samfundsklasser de høre. Jeg havde ogsaa nogen Grund til at tro, at det ikke saa meget var det, vi trængte til at søge yderligere Oplysninger om, thi det forelaa ikke saa uoplyst, men jeg tror, at det, der særlig laa det ærede Medlem paa Sinde, var, som han udtalte, at faa Tilsynsmændens Beretning for de sidste tre Aar, og det fremgaar saa meget mere deraf, at han søgte at faa dette Spørgsmaal frem under Ministerkonferencen, men det ærede Medlem ved, at det er noget, der selvfølgelig ikke kunde lade sig gøre, og som Ministeren ogsaa modsatte sig.

Jeg maa gøre et Par Bemærkninger lige over for det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen). Det ærede Medlem mente, at vi skulde holde paa Lovforslagets Bestemmelse, og det ærede Medlem udtalte, at vi ikke kunde stille de samme Fordringer til Gaardmandsbørn som til Husmandsbørn. Jeg vil dog sige til det ærede Medlem, at dette i Virkeligheden er en Fejltagelse, thi her er ikke Tale om Gaardmandsbørn og Husmandsbørn. Det er ikke Gaardmandsbørn, som gaa paa Landbrugsskoler, og Husmandsbørn, der gaa paa de ny Landbrugsskoler, men det er uformuende, alle de, der søge Statsunderstøttelse, og det er blot dem, der søge Statsunderstøttelse, hvorom der i det hele taget er Tale. Vi kunne ikke dele dem i to Slags: Husmandsbørn og Gaardmandsbørn, der staar ikke Gaardmandsbørn paa den ene Side og Husmandsbørn paa den anden Side, her er kun Tale om uformuende, hvad enten de søge den ene eller den anden Skole. Saa siger det ærede Medlem, at selv om det havde været Husmandsskolekommissionens Mening, at der ikke skulde gøres nogen Forskel, var det ikke bestemmende for Lovgivningsmagten. Jeg vil dertil sige, at det udtalte jeg aldeles bestemt ogsaa nu, da jeg indledede dette Spørgsmaal, jeg sagde netop, at Rigsdagen stod ganske frit over for dette Spørgsmaal, kunde gøre, hvad den selv vilde efter sin Overbevisning, men jeg fremhævede kun, at dette Spørgsmaal

havde været behandlet i Kommissionen, og at denne heller ikke havde stillet noget som helst Krav i denne Retning. Det var kun rent oplysende, og jeg forvarede mig ogsaa udtrykkelig imod, at det skulde paa-hvile os at have den samme Mening. Endvidere sagde det ærede Medlem, at det vilde være vanskeligt for en Lærer at give Attest. Men naar Flertalsforslaget gaar ud paa, at der skal fremskaffes Attest fra en Lærer eller en anden Skoleraadet bekendt Mand, er det kun en mildere Form, der er valgt, idet vi lade det, der stod i Lovforslaget om Attest fra en Realskole, Folkehøjskole og Fortsættelsesskole gaa ud og denne mildere Form træde i Stedet. Det ærede Medlem siger, at en Lærer ikke er skikket til at give en saadan Attest, det er ikke den rette Mand at henvende sig til, thi Lærerne ere sjældent Foregangs-mænd for Husmændene. Men for at give en saadan Attest behøver Læreren jo aldeles ikke paa nogen Maade at forstaa sig paa Husmandsbrug. Det, han skal give Attest for, er kun, om vedkommende er i Besiddelse af saadanne Forkundskaber, at han vil kunne følge Fagundervisningen i Skolen, og det vil Læreren kunne gøre uden Hensyn til i øvrigt, om han forstaa sig paa praktisk Husmandsbrug. Det vil han kunne forstaa sig paa, hvis han ellers er en dygtig og duelig Lærer, og det er kun det, hvorom han skal afgive Attest.

P. T. Nielsen: Jeg støtter Flertallet og agter at stemme for de Ændringsforslag, som det har stillet, og navnlig ønsker jeg at støtte Flertallet med Hensyn til det Ændringsforslag, som det har stillet til § 5 i Lovforslaget om Statstilskuddet til Folkehøjskoler og Landbrugsskoler, og naar jeg gør det, er det ud fra samme Betragtning, som er kommen til Orde i den Betænkning, som Husmandsskolekommissionen har afgivet, og af hvilken jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal oplæse et lille Stykke: „Kommissionen er imidlertid enig om, at det i alle Tilfælde vilde være betænkeligt, om de paatænkte „Husmandsskoler“ fra Statens Side bleve begunstigede fremfor de almindelige Landbrugsskoler paa den Maade, at der blev bevilget en særlig Sum, der kun kunde anvendes som Understøttelse til trængende Elever, der besøgte Husmandsskolerne. Kommissionen vilde anse det for *urigtigt* paa denne Maade at *vinge* de trængende Elever til at besøge visse bestemte Skoler, idet Eleverne i denne Henseende tværtimod bør stilles fuldkommen frit, saaledes